

er den saakaldte hellige Jagtret. Af Hensyn til den paalægges det Lejehusmændene ikke at holde løsgaaende Hunde, ikke en Gang Katte maa de holde, en Kat kan man ikke binde, og derfor bruger man ikke Udtrykket „løsgaaende“ om Katten. De anmoder deres Overjægere om at betale deres Jagtdrenge en betydelig Belønning for hver Hund- og Katterumpe, som Lejehusmændene siger, der kan fremskaffes. Der sættes paa Lejehusmændenes Marker Gift for Rovdyrene, som det hedder i Lovsprøget, men de sætter det ogsaa for Krager — skønt Krager og Høns er, hvad jeg populært vil kalde Fjerkræ —, og skal man udrydde Krager, kommer man let til ogsaa at udrydde Lejehusmændenes Høns, og det sker ogsaa jævnlige. Man anvender for Resten hertil Stryknin. Jeg vil gerne spørge den højtærede Statsminister og Justitsminister, hvordan det egentlig forholder sig med Udlevering af Stryknin. Saa vidt jeg ved, kan jeg ikke gaa hen paa et Apotek og købe Stryknin, selv om jeg henvender mig til en autoriseret Læge, men hvordan i Alverden kan saa Godsejerne og Herremændene faa det udleveret og sætte det som Gift ikke for Rovdyr, men for Krager og andre Dyr, hvorved de nærmest tilsigter at ramme Lejehusmændenes Dyrebestand. Jeg vil gerne have oplyst, hvorledes det forholder sig. Resultatet af, at man paa den Maade griber ind overfor Lejehusmandens daglige Virksomhed paa hans Marker, er, at Vildt af forskellig Slags, Raadyr, Fasaner o. s. v., fuldstændig ødelægges hans Avl. Det er hændet adskillige Lejehusmænd, at de, naar de har gjort Aarsudbyttet op, ikke har haft saa meget tilbage, at de kunde betale Ud-sæden. Ja, der er i Virkeligheden for Øjeblikket kun en Støtte for Lejehusmændene, og ved De, hvem det er? Det er Krybskytterne. Derfor ser jeg, trods alt med en vis Mildhed paa alt, hvad der hedder Krybskytter, fordi de til en vis Grad skærmer Lejehusmændene. Men jeg synes, det vilde være bedre, om man fra Rigsdagens Side ved Jagtloven ydede de Mennesker den Støtte, de har fortjent.

Lejeafgiften af deres Huse har Husmændene betalt i disse Aar efter de meget høje Kapitelstakster, og nu skal jeg ogsaa sige et anerkendende Ord til den højtærede Landbrugsminister, det har jeg gjort saa tidt før, og der er Grund til at gøre det nu igen. Det var ham, der, for øvrigt i Forstaaelse med hele Regeringen, foreslog at fiksere Kapitelstaksterne. Dette

havde betydet overordentlig meget for disse Mennesker. Det er ikke nogen ren Bagatel. Maa jeg tage et enkelt Sogn i den Valgkreds, jeg repræsenterer, Tureby Sogn. Der er Besiddelses- og Ejendomsforholdene følgende: Der er i dette Sogn 72 Lejehusmænd, 11 almindelige Bønder eller Gaardmænd, og saa er der 3 Herregaarde eller Forpagtergaarde. Det havde ikke været helt uden Værdi for dette Sogns Befolkning, om det af Landbrugsministeren fremsatte Forslag om en Fiksering af Kapitelstaksten var blevet gennemført. Men hvem hundrede Gennemførelsen af dette Lovforslag, der var fuldt berettiget ogsaa i Henhold til Grundloven, som man fra den anden Side kørte frem med? Det var det konservative Parti og Venstre. Jeg vil, saa indtrængende jeg kan, bede Landbrugsministeren om i Kraft af den Lov, vi har vedtaget, at søge at beskytte disse Mennesker, og jeg vil tilføje, at duer denne Lov ikke, er den ikke tilfredsstillende, saa maa vi revidere den. Overfor al denne Tale om, hvad man har Ret til eller ikke Ret til fra Lovgivningsmagtens Side, vil jeg udtale som min urokkelige Overbevisning, at alt i dette Land er Lovgivningsmagten undergivet, derunder ogsaa den Sag, som jeg i Forbigaaende nævnedes. Arvefæsteaflysningen, hvor man har haft det Særsyn, at de tidligere Ministre Rottbøll og Raben-Levetzau løb til Domstolene for at faa en af Rigsdagen vedtagen Lov omstødt. Det var ikke noget herligt Syn, men jeg synes egentlig, at det nedsættende deri mest maa ramme de paagældende selv. Jeg vil saa indtrængende, jeg kan, lægge Landbrugsministeren paa Sinde at søge denne Lov praktiseret efter det, som den ikke alene indeholder, men som ogsaa har været Rigsdagens Hensigt, og bede ham om i Samarbejde med de Kommissioner, Loven foreskriver, at yde Lejehusmændene al den Beskyttelse, de har Krav paa, og som de i Sandhed ogsaa fortjener. Vi taler jo ellers fra denne Plads fra alle Partiers Side om, at det drejer sig om at skabe saa mange smaa selvstændige Hjem som muligt i vort Land. Men Forholdet er det, at disse Mennesker i de mange smaa Hjem føler sig i højeste Grad retsløse i dette Øjeblik. Og hvordan er disse 72 Lejehusmænd opstaaet i Tureby Sogn — det er kun et enkelt Eksempel blandt mange. De er opstaaet ved, at store Jorddrotter i sin Tid uden videre har nedlagt Masser af Bøndergaarde, hele Bondebyer, ikke for paa den Maade at